

Avizul Comitetului European al Regiunilor – Starea uniunii energetice: pregătirea pentru punerea în aplicare lină a tranziției energetice, în conformitate cu obiectivele „Pregătiți pentru 55”

(C/2025/6320)

Raportor:	Joško KLISOVIĆ (HR-PSE), președintele Consiliului local al orașului Zagreb
Document de referință:	Raport privind starea uniunii energetice în 2024 COM(2024) 404 12.9.2024

RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR (COR)

Consolidarea punerii în aplicare la nivel local a pachetului legislativ „Pregătiți pentru 55”

1. salută progresele înregistrate prin intermediul pachetului legislativ „Pregătiți pentru 55” și Raportul privind starea uniunii energetice în 2024, care evidențiază realizările în ceea ce privește implementarea energiei din surse regenerabile, eficiența energetică și securitatea energetică; cu toate acestea, constată cu îngrijorare provocările persistente în ce privește punerea în aplicare, în special blocajele care afectează autorizarea, acceptarea socială, dificultățile de adaptare la schimbarea continuă a legislației din cauza capacității administrative insuficiente pentru a asuma volumul de muncă generat de noile obiective, planuri și proiecte impuse de alte entități administrative, fragmentarea în materie de reglementare, capacitatea tehnică limitată și lipsa accesului la finanțare pentru multe autorități locale și regionale;
2. subliniază rolul esențial pe care îl joacă autoritățile locale și regionale în punerea în aplicare a pachetului legislativ „Pregătiți pentru 55” ⁽¹⁾, observând că aproximativ 70 % din dispozițiile acestuia se bazează pe punerea în aplicare la nivel local, în special în domenii precum utilizarea energiei din surse regenerabile, îmbunătățirea eficienței energetice, renovarea clădirilor și sistemele de transport sustenabile; subliniază că capacitatea autorităților locale și regionale cu resurse, competențe și sprijin politic adecvate este esențială pentru atingerea obiectivelor climatice ale UE pentru 2030 și 2050; sprijină ambiția UE de a atinge neutralitatea climatică și este de acord cu obiectivul propus de reducere cu 90 % a emisiilor de gaze cu efect de seră (GES) până în 2040; subliniază că acest obiectiv, însoțit de condiții favorizante pentru cetățeni și industrie, trebuie să fie atins prin reducerea emisiilor în UE; în acest scop, eforturile și implicarea autorităților locale sunt cruciale și benefice pentru a asigura competitivitatea UE și stabilitatea pe termen lung;
3. reiterează că autoritățile locale și regionale nu sunt numai responsabile cu punerea în aplicare, ci și co-proiectanți ai tranziției energetice și solicită recunoașterea oficială a acestui rol în legislația UE și națională; subliniază că punerea în aplicare a pachetului legislativ „Pregătiți pentru 55” trebuie să fie adaptată la realitățile locale, ținând seama de factori cum ar fi necesitățile specifice fiecărei regiuni, sursele de energie disponibile, infrastructura și capacitățile industriale și de inovare existente, capacitățile economice și sociale ale locuitorilor, și să valorifice inovarea locală, cunoașterea condițiilor din teritoriu și proximitatea față de cetățeni; în acest sens, este esențial să se asigure o finanțare adecvată și o mai mare flexibilitate în adaptarea teritorială a politicilor, și să se garanteze că proiectele generează beneficii cât mai mari la nivel local, ținând seama de structura și defalcarea pe sectoare a consumului energetic și de potențialul în materie de surse regenerabile și de dezvoltare industrială al fiecărui teritoriu;
4. solicită consolidarea unui model structurat de guvernare pe mai multe niveluri pentru a asigura implicarea timpurie, continuă și semnificativă a autorităților locale și regionale în planificarea, punerea în aplicare și monitorizarea politicilor energetice naționale și ale UE. Convenția primarilor din Europa pune la dispoziție o metodologie și o platformă bine testate pentru a găzdui un astfel de model; îndeamnă Comisia Europeană și statele membre să pună în aplicare pe deplin articolele 10 și 11 din Regulamentul privind guvernarea uniunii energetice, în special în ce privește pregătirea planurilor naționale privind energia și clima (PNEC) și a planurilor sociale pentru climă. Un model structurat de guvernare, astfel

⁽¹⁾ Comitetul European al Regiunilor: Comisia pentru mediu, schimbări climatice și energie, Milieu Consulting, Beamud, F., Gallego, F., Truc, M. et al., *Speeding up the clean energy transition at local and regional level – The impact of the Fit for 55 package*, Comitetul European al Regiunilor, 2025, <https://data.europa.eu/doi/10.2863/1667526>.

cum este promovat în proiectul NECPlatform⁽²⁾, ar trebui să asigure implicarea sistematică a ALR în ciclurile politicilor energetice naționale, inclusiv în pregătirea, punerea în aplicare și revizuirea PNEC, a strategiilor de renovare a clădirilor, a planurilor de combatere a sărăciei energetice, a strategiei pentru o tranziție justă, precum și a planurilor sociale pentru climă;

5. reamintește că autoritățile locale și regionale care beneficiază de sprijinul agențiilor locale și regionale pentru energie sunt abilitate pentru a juca rolul de co-proiectanți ai tranziției energetice și de entități responsabile cu punerea ei în aplicare. Agențiile locale și regionale pentru energie sunt organizații non-profit mandatate să sprijine autoritățile publice, întreprinderile și cetățenii în punerea în aplicare a politicilor și programelor în domeniul energiei durabile, distingându-se prin abordarea lor independentă din punct de vedere tehnologic și prin accentul pus pe beneficiile societale în detrimentul intereselor comerciale. Acest statut foarte specific permite agențiilor locale și regionale din domeniul energiei să acționeze ca integratori ai serviciilor, accelerând extinderea investițiilor în tranziția energetică prin proceduri adaptate și simplificate pentru cetățeni, autorități publice, comunități emergente de energie din surse regenerabile și întreprinderi, asigurând eficacitatea investițiilor și punerea în aplicare corespunzătoare a principiului „eficiența energetică înainte de toate” prevăzut în Directiva (UE) 2023/1791 al Parlamentului European și al Consiliului⁽³⁾ privind eficiența energetică și garantând punerea în aplicare a noilor politici energetice, cum ar fi autoconsumul, renovarea energetică a clădirilor, combaterea sărăciei energetice sau promovarea comunităților energetice locale, identificând, în cazul fiecărui teritoriu, prioritățile și oportunitățile de acțiune pentru îmbunătățirea eficienței sale energetice;

6. recomandă crearea unui plan de acțiune al UE care să sprijine autoritățile locale și regionale în crearea de noi agenții pentru energie și consolidarea celor existente, și în înființarea de ghișee unice prin acordarea de finanțare inițială și asistență tehnică, conform unor criterii comune care contribuie la armonizarea competențelor; o astfel de inițiativă ar trebui să fie concepută în așa fel încât să coordoneze mai bine politicile în domeniul energiei și al climei pentru a maximiza sinergiile cu: inițiativa Convenția primarilor din Europa, în cadrul căreia agențiile locale și regionale pentru energie acționează în calitate de coordonatori teritoriali și susținători ai semnatarilor – și inițiativa ManagEnergy⁽⁴⁾, care consolidează capacitatea autorităților locale și regionale și a agențiilor pentru energie de a pune în aplicare la nivel local programe de investiții la scară largă în domeniul eficienței energetice și al energiei din surse regenerabile. Scopul ultim al acestui plan de acțiune ar fi de a sprijini statele membre în punerea în aplicare a Directivei privind eficiența energetică (DEE), a Directivei privind performanța energetică a clădirilor (DPEC) și a Directivei privind energia din surse regenerabile (RED);

7. recomandă să se analizeze posibilitatea ca Comitetul European al Regiunilor (CoR) să își asume rolul unui **forum pentru punerea în aplicare la nivel local a pachetului legislativ „Pregătiți pentru 55”**, care să servească drept platformă pentru a reuni autoritățile locale și regionale, guvernele naționale și instituțiile UE în vederea desfășurării unui dialog permanent, a schimbului de bune practici și a furnizării de feedback în timp real cu privire la punerea în aplicare a pachetului legislativ „Pregătiți pentru 55”;

8. propune ca acest forum pentru punerea în aplicare la nivel local a pachetului „Pregătiți pentru 55” să includă o dimensiune de asistență tehnică și o funcție de stabilire de contacte financiare, ajutând autoritățile locale și regionale să identifice instrumente adecvate ale UE, parteneriate public-privat și bune practici în vederea extinderii proiectelor;

Consolidarea sprijinului financiar și a accesibilității

9. subliniază că complexitatea și fragmentarea mecanismelor de finanțare ale UE continuă să reprezinte obstacole semnificative pentru multe autorități locale și regionale, în special pentru cele din localitățile mai mici, unde capacitatea administrativă este limitată. În plus, fragmentarea criteriilor de eligibilitate între sursele de finanțare creează ineficiențe și descurajează participarea. Prin urmare, CoR invită Comisia Europeană să simplifice procedurile de depunere a cererilor, să reducă cerințele de cofinanțare și să ofere asistență tehnică specifică pentru a îmbunătăți accesul la Mecanismul de redresare și reziliență (MRR), la Fondul pentru modernizare, la fondurile de coeziune și la viitorul Fond social pentru climă;

10. este preocupat de riscul unei centralizări la nivel național a fondurilor UE prin intermediul unor planuri naționale unice, astfel cum sunt propuse de Comisia Europeană în iulie 2025 în noul CFM, dat fiind că ele nu includ autoritățile locale și regionale în elaborarea, punerea în aplicare și monitorizarea planurilor, ceea ce îndepărtează punerea lor în aplicare de teritorii și de nevoile lor, suscitând nemulțumirea populației locale și opoziție din partea societății. Pentru a asigura punerea în aplicare a pachetului legislativ „Pregătiți pentru 55”, astfel de planuri naționale ar trebui să respecte principiile guvernantei și parteneriatului pe mai multe niveluri, astfel cum au recomandat Comitetul Regiunilor și Convenția primarilor din Europa;

⁽²⁾ Proiectul NECPlatform a fost lansat în 2022 pentru a sprijini șase state membre ale UE (Bulgaria, Croația, Franța, Italia, Portugalia și România) în crearea și gestionarea platformelor de dialog permanent pe mai multe niveluri privind clima și energia (CED), ajutându-le să respecte articolul 11 din Regulamentul privind guvernanta uniunii energetice prin promovarea integrării verticale și orizontale a politicilor privind energia și clima.

⁽³⁾ Directiva (UE) 2023/1791 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 septembrie 2023 privind eficiența energetică și de modificare a Regulamentului (UE) 2023/955 (JO L 231, 20.9.2023, p. 1).

⁽⁴⁾ ManagEnergy – pagina web principală – Comisia Europeană.

11. ia notă de propunerea Comisiei Europene de a tripla bugetul Mecanismului pentru interconectarea Europei, ceea ce reprezintă un important pas înainte în finanțarea tranziției energetice; subliniază, însă, că tranziția energetică nu este doar o provocare tehnică sau financiară, ci și un proces transformator, care necesită o implicare și o asumare profundă a responsabilității la nivel regional și local. În acest sens, consideră că cadrul de guvernare propus în următorul cadru financiar multianual (CFM) nu ia suficient în considerare necesitatea cooperării pe mai multe niveluri și a subsidiarității pentru un viitor durabil. Prin urmare, în forma sa actuală, cadrul nu este adecvat ca bază pentru negocieri și trebuie revizuit în mod substanțial pentru a consolida implicarea autorităților locale și regionale în procesul decizional, pentru a simplifica accesul la fonduri și pentru a promova un veritabil parteneriat între toate nivelurile de guvernare.

12. propune creșterea sprijinului financiar pentru tranziția energetică la nivel local, în contextul politicii de coeziune a UE, pentru a asigura un sprijin pentru autoritățile locale și regionale și agențiile lor locale și regionale pentru energie, independent de intermediarii naționali; propune să se păstreze fondurile de cooperare interregională, precum și cele de promovare a eficienței energetice, a energiei din surse regenerabile și a sustenabilității în cadrul financiar multianual, scopul fiind și de a contribui astfel la finanțarea agențiilor locale și regionale; sugerează ca astfel de sisteme de sprijin să acorde prioritate proiectelor privind eficiența energetică, utilizarea energiei din surse regenerabile și renovarea clădirilor, mobilitatea durabilă, culoarele verzi și procesele industriale durabile, în special în regiunile care se confruntă cu dezavantaje socioeconomice sau legate de infrastructură și în cele care sunt afectate de închiderea fabricilor sau de relocare în contextul tranziției energetice și decarbonizării industriale, și să aibă ca obiectiv direct punerea în aplicare a instrumentelor de politică ale pachetului legislativ „Pregătiți pentru 55”;

13. solicită Comisiei Europene să organizeze consultări aprofundate cu autoritățile locale și regionale și cu părțile interesate care au beneficiat de programele de asistență tehnică ale UE, ca parte a procesului de raționalizare în curs de desfășurare, menit să pregătească cadrul financiar multianual 2028-2034;

Accelerarea autorizării și dezvoltarea infrastructurii

14. subliniază necesitatea de a accelera procesul de autorizare pentru proiectele privind energia din surse regenerabile, observând că întârzierile administrative rămân unul dintre principalele obstacole în calea implementării în timp util; solicită punerea rapidă în aplicare a **zonelor pretabile accelerării proiectelor de producere a energiei din surse regenerabile**, astfel cum se prevede în Directiva revizuită privind energia din surse regenerabile, și reducerea complexității demersurilor administrative pentru lansarea de proiecte în domeniul energiei și industriale, alături de dezvoltarea unui **sistem digital armonizat de autorizare la nivelul întregii UE**, pentru a reduce birocrăția și a sprijini accelerarea obținerii de aprobări la nivel local;

15. insistă asupra necesității urgente de a crește producția și aprovizionarea cu energie curată în cadrul UE pentru a asigura competitivitatea întreprinderilor și a industriei din UE, precum și securitatea aprovizionării cu energie, pregătirea pentru crizele energetice și, ca atare, suveranitatea energetică, decarbonizând în același timp sectorul energetic și abordând simultan sărăcia energetică; subliniază necesitatea ca cadrul UE să mențină o abordare deschisă din punct de vedere tehnologic, bazată pe evaluări obiective ale amprente de carbon pe durata ciclului de viață și ale impactului societal, precum și ale impactului asupra mediului și ale impactului teritorial al diferitelor soluții tehnologice;

16. solicită investiții semnificative în rețelele energetice, în dezvoltarea rețelor și a infrastructurilor necesare pentru noii vectori energetici (cum ar fi hidrogenul sau combustibilii din surse regenerabile), precum și pentru alți vectori relevanți pentru tranziția energetică (cum ar fi CO₂), pentru sporirea capacității și flexibilității rețelor de energie electrică, pentru modernizarea și adaptarea lor la mixul energetic actual – aceste elemente fiind importante nu doar pentru tranziția energetică, ci și pentru promovarea competitivității industriei europene – și pentru extinderea infrastructurii de stocare a energiei, în special în regiunile rurale, montane, ultraperiferice și mai puțin dezvoltate, precum și în insulele în care constrângerile legate de rețea limitează integrarea energiei din surse regenerabile, și dezvoltarea de proiecte industriale decarbonizate; încurajează Comisia Europeană să acorde prioritate sprijinului pentru **rețele inteligente**, stocare, comunități de energie din surse regenerabile, **integrarea sectoarelor** și **sisteme energetice descentralizate**;

17. atrage atenția asupra activității desfășurate în cadrul CoR în legătură cu Pactul pentru o industrie curată, Planul de acțiune privind energia la prețuri accesibile și asupra activității Grupului său de lucru „Pactul curat la nivel local”;

18. subliniază rolul strategic al **operatorilor de sisteme de distribuție locali** în conectarea surselor regenerabile descentralizate, în facilitarea flexibilității sistemului energetic și promovarea interoperabilității între interfețele operatorilor de sisteme de distribuție și cele ale operatorilor de sisteme de transport; solicită o coordonare mai strânsă între acești operatori și autoritățile locale și regionale în planificarea energiei și dezvoltarea rețelei la nivel regional, precum și facilitarea înființării de comunități de energie din surse regenerabile; solicită insistent împărtășirea datelor relevante cu privire la rețea cu autoritățile locale și cu agențiile lor pentru energie pentru a ajuta la identificarea blocajelor și a optimiza deciziile în materie de investiții;

19. solicită includerea autorităților locale și regionale în entitățile regionale responsabile cu planificarea rețelilor energetice și în consultările pentru planurile de dezvoltare a rețelei pe zece ani; recomandă ca viitorul pachet privind rețeaua să reflecte planurile locale de decarbonizare și să includă evaluări ale impactului teritorial;

Aprovizionare cu energie și accesibilitate din punctul de vedere al prețurilor

20. subliniază necesitatea urgentă de a aborda **sărăcia energetică** în contextul creșterii prețurilor la energie și a costurilor de renovare. Povara costurilor ridicate de renovare inițială și a costurilor cu eficiența energetică afectează în mod disproporționat gospodăriile cu venituri mici și pe cele afectate de sărăcie energetică. Fără sprijin specific la nivel local, aceste grupuri riscă să fie excluse din tranziția energetică, ceea ce va agrava inegalitățile existente. Ca atare, CoR îndeamnă statele membre să utilizeze **Fondul social pentru climă** și alte instrumente ale UE pentru a da prioritate gospodăriilor vulnerabile;

21. solicită punerea în aplicare a unor măsuri locale specifice pentru a asigura o tranziție justă, cum ar fi **împrumuturi pentru renovare cu dobândă zero, subvenții directe pentru gospodăriile cu venituri mici** și sprijin pentru **inițiativele energetice comunitare**; subliniază că astfel de măsuri trebuie să fie concepute în comun cu autoritățile locale și regionale pentru a maximiza impactul și acceptarea de către public;

22. subliniază importanța recalificării și perfecționării forței de muncă locale pentru a răspunde cerințelor în materie de forță de muncă ale tranziției energetice; solicită extinderea investițiilor la nivelul UE și la nivel național în **formarea profesională, în programele de dobândire de competențe verzi și în stimulentele pentru ocuparea forței de muncă**, în special în regiunile energointensive sau care depind de industriile bazate pe combustibili fosili sau care se confruntă cu provocări structurale pe piața muncii; solicită Comisiei Europene să includă autoritățile locale și regionale în viitoarea uniune a competențelor, deoarece ele furnizează date detaliate privind lacunele în materie de cunoștințe de la nivel local și regional, dintr-o varietate de contexte. Serviciile publice de ocupare a forței de muncă și instituțiile regionale de învățământ ar trebui să fie implicate ca parteneri de punere în aplicare pentru dezvoltarea competențelor verzi;

23. subliniază potențialul autorităților locale și regionale de a acționa, prin intermediul agențiilor lor locale și regionale pentru energie, ca facilitatori ai piețelor locale ale forței de muncă ecologice și ai centrelor de formare, în cooperare cu instituțiile de învățământ și cu industria locală; solicită finanțare specifică și sprijin tehnic pentru ca autoritățile locale să lanseze inițiative locale privind locurile de muncă verzi și observatoare ale competențelor;

Consolidarea capacității administrative și tehnice

24. recunoaște că multe autorități locale și regionale, în special cele din localitățile mai mici, nu dispun de capacitatea administrativă și tehnică necesară pentru a pune în aplicare în mod eficace măsurile din cadrul pachetului legislativ „Pregătiți pentru 55”. Punerea în aplicare eficace este adesea frânată nu numai de constrângerile legate de resurse, ci și de fragmentarea instituțională și de coordonarea limitată dintre departamentele locale. Prin urmare, CoR solicită o extindere semnificativă a **asistenței tehnice finanțate de UE**, cu un rol central pentru **facilitatea ELENA** ⁽ⁱ⁾ (Asistență europeană pentru energie locală), ca mecanism emblematic al UE pentru sprijinirea dezvoltării de proiecte la nivel local; pe lângă aceasta, solicită ca condițiile facilității ELENA să fie îmbunătățite, flexibilizându-se cerința privind nivelul minim de investiții, pentru a permite și localităților mai mici să beneficieze mai ușor de acest mecanism;

25. subliniază că, în loc să se creeze noi platforme de cunoaștere, ar trebui să se acorde prioritate extinderii **asistenței tehnice directe și instrumentelor de finanțare în cascadă**, cum ar fi **Facilitatea pentru orașe europene**, care permit autorităților locale, în special celor din localitățile mici și mijlocii, să aibă acces la sprijin din partea experților și la finanțare inițială pentru dezvoltarea de proiecte; solicită reproducerea și extinderea celor mai bune practici și recomandă ca inițiativele existente, cum ar fi Convenția primarilor și Pactul climatic european, să servească la conectarea actorilor locali cu aceste instrumente practice și servicii de consiliere; solicită, de asemenea, crearea unei rețele de consiliere tehnică și financiară pentru optimizarea resurselor și accelerarea procesării administrative a proiectelor durabile în materie de energie;

26. solicită dezvoltarea unui **program de formare la nivelul întregii UE** pentru factorii de decizie și personalul de la nivel local și regional, care să acopere domenii-cheie precum planificarea energetică, achizițiile publice pentru soluții durabile, conformitatea cu reglementările și modelele de finanțare inovatoare; subliniază necesitatea unei dezvoltări profesionale continue pentru a ține pasul cu evoluția legislației în domeniul energiei și al climei. Agenția Executivă Europeană pentru Climă, Infrastructură și Mediu (CINEA), prin intermediul subprogramului LIFE-CET, ar putea furniza expertiza și metodologia necesare pentru desfășurarea unui astfel de program; solicită ca subprogramul LIFE-CET să fie menținut în următorul cadru de programare al UE;

⁽ⁱ⁾ ELENA – European Local ENergy Assistance.

27. subliniază necesitatea de a construi o capacitate durabilă de punere în aplicare la nivel local prin consolidarea rolului **agențiilor locale și regionale pentru energie și al ghișeelor unice**; solicită ca programele de asistență tehnică ale UE să acorde prioritate sprijinului pentru **consolidarea agențiilor existente** și pentru **crearea unora noi** în regiunile insuficient deservite, astfel încât fiecare localitate, în special cele cu mai puțin de 50 000 de locuitori, să poată avea acces la servicii specializate; recomandă ca agențiile pentru energie să fie implicate în mod sistematic în activitățile de formare și de consiliere finanțate în cadrul programelor UE.

Îmbunătățirea mecanismelor de monitorizare, guvernanță și feedback

28. propune introducerea unui **tablou de bord al punerii în aplicare, la nivel local, a pachetului legislativ „Pregătiți pentru 55”**, care să fie publicat anual de Comisia Europeană, urmărind progresele înregistrate în ceea ce privește indicatori-cheie, cum ar fi utilizarea energiei din surse regenerabile, ratele de renovare a clădirilor, modernizarea rețelei energetice și reducerea sărăciei energetice la nivel local și regional. Tabloul de bord ar trebui să includă indicatori defalcați privind investițiile în rețele locale, atenuarea sărăciei energetice și mobilizarea participării cetățenilor la proiectele energetice, cu posibilitatea de a valorifica informațiile disponibile în cadrul observatoarelor locale și regionale privind energia durabilă;

29. ia act de evaluarea de către Comisia Europeană a planurilor naționale actualizate finale privind energia și clima (PNEC) și îndeamnă statele membre să pună un accent mai mare pe guvernanța pe mai multe niveluri și să implice în special entitățile subnaționale (autoritățile locale și regionale) în următoarele etape ale elaborării acestor planuri; încurajează statele membre, în special, să furnizeze **foi de parcurs privind punerea în aplicare la nivel local** PNEC în forma lor actualizată, asigurând alinierea între obiectivele naționale și planurile locale privind energia durabilă și clima sau planurile similare de la nivel regional;

30. ia act, de asemenea, de evaluarea Comisiei potrivit căreia, până în prezent, doar câteva dintre planurile naționale includ informații privind sectorul construcțiilor și cel al transportului rutier potențial utile pentru pregătirea planurilor sociale pentru climă, care trebuiau prezentate până la 30 iunie 2025. CoR subliniază că este urgent ca aceste planuri să fie elaborate în strânsă cooperare cu autoritățile locale și regionale, pentru a se garanta că Fondul social pentru climă va fi pregătit să asigure o punere în aplicare fără probleme și echitabilă a ETS2 și să protejeze grupurile și teritoriile cele mai vulnerabile; este preocupat, de asemenea, de faptul că nivelul de ambiție al statelor membre în ce privește strategiile de renovare pe termen lung și informațiile furnizate cu privire la obligațiile în materie de eficiență energetică pentru sectorul public rămân la un nivel scăzut în majoritatea planurilor;

31. subliniază necesitatea unui dialog periodic și structurat privind punerea în aplicare și a unor **mecanisme de feedback** între autoritățile locale și regionale, statele membre și instituțiile UE, pentru a identifica din timp provocările legate de punerea în aplicare și pentru a adapta politicile în consecință; solicită Comisiei să integreze pe deplin Comitetul European al Regiunilor, în calitate de partener-cheie, în dialogurile privind punerea în aplicare;

32. subliniază că guvernanța fragmentată și repartizarea neclară a responsabilităților între nivelurile național, regional și local continuă să împiedice o punere în aplicare coerentă a pachetului legislativ „Pregătiți pentru 55”; solicită UE și statelor membre să elaboreze un cadru de coordonare clar, cu roluri bine definite pentru autoritățile locale și regionale în fiecare domeniu de politică din cadrul pachetului;

Promovarea implicării cetățenilor și a acceptării sociale

33. subliniază că sprijinul cetățenilor este esențial pentru succesul tranziției energetice. Deseori, opoziția publică apare din cauză că nu a existat o comunicare transparentă și o implicare timpurie și semnificativă. Eforturile de promovare a încrederii trebuie să meargă dincolo de conformitate și să includă crearea în comun de soluții care să răspundă preocupărilor locale, cum ar fi impactul asupra peisajului, zgomotul și participarea economică. Prin urmare, CoR solicită elaborarea unor **planuri de implicare a părților interesate la nivel local** pentru toate proiectele majore de infrastructură energetică și de renovare, asigurând participarea semnificativă a cetățenilor și a organizațiilor comunitare;

34. încurajează promovarea **comunităților de energie** din surse regenerabile și a **modelelor de prosumatori** în viitorul Pachet de măsuri privind energia pentru cetățeni; îndeamnă statele membre să transpună integral Directiva privind energia din surse regenerabile și să pună în aplicare reforma organizării piețelor de energie electrică pentru a asigura cadrele favorabile necesare pentru dezvoltarea comunităților de energie din surse regenerabile, cu ajutorul unor programe de sprijin specifice din partea UE;

Asigurarea coerenței politicilor și a competitivității regiunilor

35. subliniază importanța alinierii tranziției energetice la obiectivele mai ample ale UE privind suveranitatea și securitatea, **coeziunea socială, competitivitatea industrială, creșterea economică și dezvoltarea regională**; solicită ca punerea în aplicare a pachetului legislativ „Pregătiți pentru 55” să rămână o prioritate în următorul CFM și să garanteze că politica de coeziune după 2027 va fi în continuare în măsură să asigure un sprijin adecvat pentru autoritățile locale și regionale pe calea lor către neutralitatea climatică, evitând fragmentarea politicilor și asigurând sinergii între programele de finanțare;

36. subliniază efectul pozitiv al compensării acordate autorităților locale pentru producția locală de energie și impactul acestuia asupra peisajelor și a altor activități, inclusiv ca modalitate de creștere a sprijinului public;

37. subliniază necesitatea de a asigura **condiții de concurență echitabile** pentru furnizorii cu sediul în UE și pentru furnizorii de tehnologie implicați în tranziția energetică; solicită includerea criteriilor de sustenabilitate, circularitate și amprentă de carbon în procedurile de achiziții publice și în licitații, în conformitate cu obiectivele Regulamentului privind industria „zero net” și cu obiectivele UE în materie de autonomie strategică;

38. recomandă ca statele membre și autoritățile locale și regionale să adopte **orientări privind achizițiile publice ecologice** care să includă evaluări ale ciclului de viață, beneficiile economice locale și criterii de valoare socială; sprijină eforturile Comisiei Europene de a revizui normele privind achizițiile publice, recomandând furnizarea de instrumente și metodologii standardizate pentru a îmbunătăți punerea în aplicare și consolidarea capacităților în rândul autorităților responsabile cu achizițiile publice; solicită ca aceste criterii să fie incluse în programele de sprijin legate de promovarea surselor regenerabile de energie, decarbonizarea industrială, noua activitate industrială sau eficiența energetică;

39. subliniază că competitivitatea este în mod inerent teritorială: întreprinderile prosperă atunci când autoritățile locale și regionale oferă condițiile adecvate pentru infrastructură, dezvoltare, productivitate și creștere; asigurarea competitivității Europei necesită o abordare pe termen lung, bazată pe realitatea zonei;

40. solicită o acțiune mai fermă a UE pentru a promova **principiile economiei circulare** în sectorul energetic, inclusiv cerințe pentru reutilizarea, re tehnologizarea și reciclarea infrastructurii de energie din surse regenerabile; subliniază că circularitatea trebuie să fie integrată în întregul ciclu de viață al proiectului, de la proiectare și achiziții până la dezafectare și recuperarea materialelor;

41. subliniază că considerentele și soluțiile privind independența energetică ar trebui integrate în componentele relevante ale Pactului pentru o industrie curată, ca vectori ai competitivității sustenabile a industriilor și regiunilor UE;

Concluzii

42. afirmă, în concluzie, că succesul pachetului legislativ „Pregătiți pentru 55” depinde de capacitatea deplină a autorităților locale și regionale ca actori centrali în tranziția energetică; își reiterează convingerea că depășirea barierelor existente necesită un sprijin specific din partea UE, o guvernare structurată și o coordonare consolidată între toate nivelurile de guvernare. Succesul depinde, de asemenea, de stabilirea unor obiective realiste și raționale din punct de vedere economic, care să țină seama de disparitățile regionale și de capacitățile practice ale ALR;

43. subliniază că capacitatea autorităților locale și regionale nu este doar o necesitate practică pentru atingerea obiectivelor climatice ale UE, ci și un imperativ democratic pentru a garanta că cetățenii sunt implicați, auziți și sprijiniți în cursul tranziției; subliniază că numai autoritățile locale și regionale pot transpune obiectivele generale ale UE în acțiuni incluzive din punct de vedere social și coerente din punct de vedere teritorial, care să consolideze încrederea și asumarea responsabilității la nivel local;

44. solicită Comisiei Europene să integreze o dimensiune locală în toate evaluările viitoare ale legislației privind energia și clima, precum și în următorul CFM, garantând că sarcina de punere în aplicare a autorităților locale și regionale este evaluată în mod realist și sprijinită în mod adecvat și că legislația este elaborată în comun cu autoritățile subnaționale încă de la început;

45. solicită insistent ca următorul raport privind starea uniunii energetice să includă un capitol dedicat punerii în aplicare la nivel local și regional, care să cuprindă bunele practici, date privind progresele înregistrate la nivel subnațional și recomandări pentru extinderea acțiunilor autorităților locale și regionale.

Bruxelles, 14 octombrie 2025.

Președinta
Comitetului European al Regiunilor
Kata TÜTTŐ
